

secțiunea I

Cunoscându-L pe Hristos

Pe drumul Damascului, într-o atmosferă înfricoșătoare, când a auzit cuvintele venite din cer : „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești?”, Saul din Tars a răspuns: „Cine ești Tu, Doamne” (Faptele ap. 9:4–5). Pentru a ști cum să se raporteze la cuvintele pe care le-a auzit, Saul din Tars a dorit să-l cunoască pe Acela care-i vorbește. Identitatea și autoritatea Celui care vorbește stabilesc natura relației cu cel/cei cărora le vorbește. Inspirați de exemplul și de dorința lui Saul din Tars de a-L cunoaște pe Hristosul, care-i vorbește, în secțiunea acesta vom răspunde la următoarele întrebări: Cine vorbește, cum vorbește, ce vorbește, cui vorbește și cum răspund cei cărora le vorbește?

1. Dumnezeu Fiul vorbește.

În cartea Iov aflăm că „Dumnezeu vorbește când într-un fel, când în altul” (Iov 33:14), iar în Evrei 1:1–3 citim că „După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile ne-a vorbit prin Fiul pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor și prin care a făcut veacurile. El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui și care ține toate lucrurile prin Cuvântul puterii Lui, a făcut curățirea păcatelor și a șezut la dreapta Măririi în locurile prea înalte...”

Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ființează veșnic într-o unitate desăvârșită cu Dumnezeu Tatăl (Ioan 10:30), fiind co-etern și co-egal cu Dumnezeu Tatăl și cu Dumnezeu Duhul Sfânt:

„La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu” (Ioan 1:1)

El este Dumnezeu întrupat:

„Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl” (Ioan 1:14).

În același sens, în disputa cu Iudeii, Domnul Isus afirmă despre sine: „Eu și Tatăl una suntem” (Ioan 10:30), iar la solicitarea lui Filip ca să-L vadă pe Tatăl, Domnul Isus răspunde:

„Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl... Nu crezi că Eu sunt în Tatăl, și Tatăl este în Mine? Cuvintele pe care vi le spun Eu, nu le spun de la Mine; ci Tatăl care locuiește în Mine, El face aceste lucrări ale Lui. Credeți-Mă că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine...” (Ioan 14:9–11).

Adevărul acesta trebuie subliniat: când vorbește Isus Hristos, nu vorbește un om oarecare, un rabin, un lider religios, ci vorbește Dumnezeu Fiul care este de o ființă cu Dumnezeu Tatăl.

2. Dumnezeu Fiul vorbește cu autoritate divină

Puterea sau autoritatea vorbirii Fiului a fost experimentată de mulțimile de oameni care au ascultat Predica de pe munte:

„După ce a sfârșit Isus cuvântările acestea, noroadele au rămas uimite de învățătura Lui; căci El îi învăța ca unul care avea putere (autoritate), nu cum îi învățau cărturarii lor” (Matei 7:28–29).

Atunci când Domnul Isus a potolit furtuna, îngroziți de amploarea furtunii și de puterea cuvintelor Lui, ucenicii s-au întrebat: „Cine este Acesta de Îl ascultă chiar și vântul și marea?” (Marcu 4:41). De asemenea, în sinagoga din Capernaum, în urma eliberării unui om de sub stăpânire demonică, oamenii au fost cuprinși de spaimă și s-au întrebat: Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpânire și putere duhurilor necurate și ele ies afară?” (Luca 4:36). Puterea sau autoritatea Domnului Isus a fost

demonstrată și în casa din Capernaum când L-a vindecat pe omul paralizat adus și coborât de prietenii lui prin acoperișul casei:

„Dar ca să știți că Fiul omului are putere pe pământ să ierte păcatele, Ție îți poruncesc, a zis El slăbănogului,- scoală-te, ridică-ți patul și du-te acasă. Și îndată slăbănogul s-a sculat, și-a ridicat patul, și a ieșit afară în fața tuturor; așa că toți au rămas uimiți” (Marcu 2:10–12).

Cuvintele rostite de Isus Hristos au fost însoțite de putere asupra forțelor naturii, a bolilor și suferințelor umane, asupra morții și asupra puterilor demonice. Dar, în mod suprem, autoritatea Lui este demonstrată în puterea de a ierta păcatele oamenilor în baza jertfei de ispășire prin moartea și învierea Lui.

3. Dumnezeu Fiul vorbește despre Împărăția lui Dumnezeu

Mesajul central al învățăturilor Domnului Isus a fost despre Împărăția lui Dumnezeu și despre singura cale prin care oamenii pot intra în această Împărăție. Chiar de începutul lucrării mesianice, primul mesaj al Domnului Isus a fost despre Împărăția lui Dumnezeu: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Pocățiți-vă și credeți în Evanghelie” (Marcu 1:15). De asemenea, atât Predica de pe munte din Matei 5–7 cât și pildele din Matei 13 vorbesc despre Împărăția lui Dumnezeu. După înviere, și chiar înainte de înălțare, Domnul Isus a vorbit cu ucenicii „despre lucrurile privitoare la Împărăția lui Dumnezeu” (Fapte 1:3). Condiția pentru intrarea în Împărăția lui Dumnezeu este prezentată de Domnul Isus în discuția cu Nicodim:

„Adevărat, adevărat îți spun că dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu ... dacă nu se naște cineva din apă și din Duh nu poate să intre în Împărăția lui Dumnezeu. Ce este născut din carne este carne, și ce este născut din Duh este duh” (Ioan 3:3, 5–6).

Nașterea din nou este lucrarea suverană pe care o realizează Dumnezeu în viața unui om prin puterea Duhului Sfânt în baza credinței în jertfa ispășitoare a Mântuitorului.

4. Dumnezeu Fiul vorbește tuturor oamenilor

În timpul lucrării mesianice Fiul lui Dumnezeu a vorbit deopotrivă mulțimilor și fiecărui om în parte. De exemplu, îl vedem pe Domnul Isus vorbind mulțimilor la malul mării (Luca 5:13), în pustie (Marcu 6:30–34), în Templu (Ioan 7:37–38) sau în sinagogi (Luca 4:16–22). În același timp, Fiul lui Dumnezeu nu este preocupat doar de mulțimi, ci vorbește cu aceeași pasiune și unei singure persoane cum ar fi: fariseul Nicodim (Ioan 3:1–21), femeia samaritană (Ioan 4:7–26), ologul de la Betezda (Ioan 5:5–9), leprosul din Galileea (Luca 5:12, 14), demonizatul din Gadara (Marcu 5:1–20), tânărul bogat (Luca 18:18–23), orbul Bartimeu (Marcu 10:46–52), vameșul Zacheu (Luca 19:1:1–9) sau Petru la Marea Tiberiadei (Ioan 21:15–22). Mesajul lui Isus Hristos conține o chemare specială adresată celor cărora le vorbește: „Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați și Eu vă voi da odihnă” (Matei 11:28), sau: „Dacă însetează cineva să vină la Mine și să bea. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura” (Ioan 7:37–38). Același mesaj al Împărăției lui Dumnezeu însoțit de chemarea lui Isus Hristos este adresat și oamenilor de azi.

5. Cum au răspuns oamenii cărora le-a vorbit Fiul lui Dumnezeu?

Unii l-au ascultat și l-au urmat o vreme motivați, fie de fascinația miracolelor săvârșite de Isus Hristos, fie de interese egoiste de moment. Evanghelistul Ioan consemnează:

„Pe când era Isus în Ierusalim, la Praznicul Paștelor, mulți au crezut în Numele Lui, căci vedeau semnele pe care le făcea. Dar Isus nu se încredea în ei pentru că îi cunoștea pe toți” (Ioan 2:23-24).

Domnul Isus scoate la lumină motivațiile ascunse ale oamenilor care L-au urmat o vreme. De exemplu, după înmulțirea pâinilor, când mulțimile L-au căutat dincolo de Marea Galileei,

„Drept răspuns Isus le-a zis: «Adevărat, adevărat, vă spun că Mă căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat din pâinile acelea și v-ați săturat»” (Ioan 6:26).

Aceștia L-au abandonat pe Isus de îndată ce așteptările lor egoiste n-au mai fost împlinite de Domnul Isus (Ioan 6:66).

Alții L-au respins datorită faptului că Persoana, mesajul și lucrările Lui nu se potriveau cu ideile lor mesianice și cu religia lor. În această categorie se regăsesc fariseii, saducheii, învățătorii Legii și preoții, adică elita religioasă a vremii.

„De atunci încolo, Isus a început să le spună ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim, să pătimească mult din partea bătrânilor, din partea preoților celor mai de seamă și din partea cărturarilor; că are să fie omorât și că a treia zi are să învieze” (Matei 16:21).

După trădarea lui Iuda, când elita religioasă a vremii a hotărât să-L omoare, acestei categorii i s-au alăturat împăratul Irod și guvernatorul roman, Pilat din Pont, așa după cum consemnează evanghelistul Luca:

„Împărații pământului s-au răsculat și domnitorii s-au unit împotriva Domnului și împotriva Unsului Său. În adevăr, împotriva Robului Tău celui sfânt, Isus pe care L-ai uns Tu, s-au însoțit în cetatea aceasta Irod și Pilat din Pont cu Neamurile și cu noroadele lui Israel ca să facă tot ce hotărâse mai dinainte mâna Ta și sfatul Tău” (Faptele ap. 4:26–28).

Spre deosebire de aceste două categorii, au fost și oameni care la fel ca apostolul Petru au înțeles planul lui Dumnezeu:

„Din clipa aceea mulți din ucenicii Lui s-au întors înapoi și nu mai umblau cu El. Atunci Isus a zis celor doisprezece: «Voi nu vreți să vă duceți?» «Doamne», I-a răspuns Simon Petru, «la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele vieții veșnice. Și noi am crezut și am ajuns la cunoștința că Tu ești Hristosul, Sfântul lui Dumnezeu»” (Ioan 6:66–69).

În evenimentul schimbării la față, Dumnezeu Tatăl afirmă clar autoritatea lui Dumnezeu Fiul și datorită fiecărui om de a-L asculta: „Acesta este Fiul Meu prea iubit în care Îmi găsesc toată plăcerea Mea, de El să ascultați!” (Matei 17:5). În virtutea faptului că este Fiul lui Dumnezeu, autoritatea vorbirii Lui este egală cu autoritatea vorbirii Tatălui și a Duhului.

În lecțiile din secțiunea acesta suntem invitați să-L cunoaștem din perspectiva pozițiilor pe care le are și a lucrărilor pe care le face în calitate de Fiu al lui Dumnezeu pentru ca în ascultare deplină să spunem și noi: „Vorbește Doamne, că robul Tău ascultă.”

Paul Negruț
vicepreședinte – educație biblică

Isus Hristos, Dumnezeu și om

Text: Filipeni 2:5–11

Ideea centrală: Deplina divinitate și umanitate a Domnului Isus Hristos unite într-o singură Persoană (unierea ipostatică) este una din cele mai importante afirmații ale cristologiei biblice. Adevărații credincioși au proclamat de la începuturile bisericii creștine acest măreț adevăr care transcende rațiunea și trebuie acceptat prin credință.

Scopul lecției: Să înțelegem relația dintre cele două naturi (divină și umană) unite perfect în Persoana unică a Domnului Isus pentru a stimula devoțiunea față de El și mărturia despre El înaintea oamenilor.

VERSETUL-CHEIE

*El [Hristos], măcar
că avea chipul lui
Dumnezeu, totuși n-a
crezut ca un lucru de
apucat să fie deopotrivă
cu Dumnezeu, ci S-a
dezbrăcat pe Sine Însuși și
a luat chip de rob.*

FILIPENI 2:6–7

Explicații

Biserica creștină a fost angajată de la bun început într-o luptă continuă, nu doar în ce privește afirmarea Evangheliei, dar și în apărarea ei. De la Conciliul de la Ierusalim (Faptele apostolilor, capitoul 15), când s-a pus în discuție relația dintre neevrei și Legea lui Moise, au existat mereu

controverse care au lovit în inima mesajului creștin, obligând pe cei credincioși să lupte pentru „credința dată sfinților odată pentru totdeauna” (Iuda 3). În primele secole creștine controversele cele mai puternice au fost de natură cristologică: *Cine a fost, de fapt, Isus Hristos? În ce relație este El cu Dumnezeu Tatăl? Dar cu umanitatea pe care a venit să o salveze? În ce relație sunt cele două naturi unite în persoana Sa? A avut El o singură voință sau două?* Aceste întrebări vor crea mari dispute și vor conduce la organizarea unor concilii (sinoade) bisericești menite să rezolve aceste controverse. Conciliul de la Niceea (325 d.Hr.) va clarifica natura Sa divină, iar apoi, după o serie de alte controverse, la Calcedon (451 d.Hr.) se va clarifica relația dintre cele două naturi: cea divină și cea umană.

Deși lumea creștină de azi privește la acele controverse oarecum cu suspiciune, ca ceva de importanță secundară pentru care nu prea merită să lupti cu ardoare, ele sunt importante și astăzi. Să nu uităm de datoria pe care o avem față de generațiile trecute de creștini, care au definit doctrina curată pe care noi o afirmăm astăzi. Să nu uităm că și astăzi, în forme mai subtile, Satan încearcă să introducă învățături care să distorsioneze adevărul despre Persoana și lucrarea lui Hristos și să îi abată pe mulți de la adevăr. Dar întrebarea crucială este: ce spune Scriptura despre Hristos, despre cele două naturi ale Sale unite în Persoana Sa unică și indivizibilă?

Context

Fragmentul din Filipeni 2:5–11 este unul dintre pasajele cristologice clasice ale Noului Testament, considerat de mulți a fi un imn creștin străvechi care a distilat în el toată esența cristologiei ortodoxe. Epistola către filipeni, „epistola bucuriei creștine”, a fost scrisă de Pavel în închisoare cu scopul de a le mulțumi filipenilor pentru contribuția lor la lucrarea lui misionară și de a-i motiva la mărturie și unitate. Există indicii cu privire la anumite tensiuni între membrii cu influență din biserică (vezi Filipeni 4:2, cu referire la Evodia și Sintichia).

Capitolul 2 începe cu un îndemn elocvent la unitate: „faceți-mi bucuria deplină și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gând” (Filipeni 2:2). Piedica cea mai mare în calea unității depline în biserică este mândria, de

aceea Pavel își îndeamnă cititorii ca „în smerenie, fiecare să privească pe altul mai presus de ei înșiși” (v. 3) și să se concentreze nu atât pe interesele personale, cât pe interesele altora (v. 4). Acesta este un deziderat greu de atins, mai ales într-o lume egoistă, formată din oameni care își promovează doar propriile interese!

De unde putem învăța lecția smereniei, necesară atât de mult în relațiile noastre? În v. 5 Pavel Îl introduce pe Domnul Isus ca modelul suprem de smerenie, Cel care a fost dispus să coboare de la cea mai înaltă poziție de mărire la cel mai jos nivel de slujire, pentru a ne salva de la moarte veșnică.

„Să aveți în voi gândul acesta care era în Hristos”, adică mentalitatea lui Hristos. Dar care este acest „gând care era în Hristos”? La ce a renunțat Hristos pentru noi?

Dumnezeul care S-a întrupat (2:5–7).

Mai întâi Pavel se concentrează asupra întrupării lui Hristos, privind la acest eveniment prin lentila cristologiei „de sus”, adică având ca punct de plecare divinitatea Sa. Aflăm că acel gând care era în Hristos Isus pe care credincioșii sunt îndemnați să Îl emuleze, a fost gândul smeririi voluntare incredibile, manifestată în renunțarea la prerogativele divine ale Domnului Isus Hristos întrupat (v. 6).

Pavel accentuează egalitatea ontologică deplină cu Tatăl în ce privește natura Sa divină. Hristos posedă chipul lui Dumnezeu (cf. Evrei 1:3), tocmai pentru că din eternitate, El este Dumnezeu în natură, esență, atribuite, privilegii la fel ca Tatăl și ca Duhul Sfânt (Ioan 1:1, 3; 14:9; Coloseni 1:15–17). Aceasta înseamnă că nu a existat niciun moment în care Fiul să nu împărtășească toate caracteristicile divine pe care le posedă Cel Atotputernic!

Totuși, în mod uluitor, în ciuda acestor caracteristici și avantaje unice, „nu a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu” (v. 6). Expresia „ca un lucru de apucat” indică un lucru de apucat cu forța (prin jaf, prădare) sau deținut cu forța – în sensul că nu a considerat egalitatea cu Dumnezeu ca ceva la care trebuia să țină cu orice preț și a fost dispus să Se golească de slava Sa. Versetul 7 ne introduce în misterul *kenozei*

(*kenosis*- dezbrăcare de Sine) al Domnului Isus în întruparea Sa. Este important să definim corect în ce a constat această „dezbrăcare de Sine”, pentru a nu cădea în capcana unor erori teologice sau chiar a unor erezii. Putem sugera, pe baza Cuvântului, că Domnul Isus a renunțat la: 1) slava cerească – la gloria relației față în față cu Tatăl (cf. Ioan 17:5), la 2) autoritatea independentă – fiind pe deplin supus voii Tatălui (Ioan 5:30), la 3) exercitarea unor prerogative divine – fiind umplut și condus de Duhul Sfânt în lucrarea Sa (Luca 4:1, 14, 18) și la 4) bogăția Sa – devenind sărac pentru noi (2 Corinteni 8:9). Nu a existat însă o renunțare ontologică la divinitatea Sa, ci doar îmbrăcarea cu ceva ce nu a avut în prealabil: umanitatea Sa.

Adevărul cristic nu este complet până nu Îl luăm în considerare pe...

2. ...omul care era Dumnezeu (v. 8).

În versetul 8 Pavel privește la identitatea Domnului Isus Hristos din perspectiva umanității Sale depline: „La înfățișare a fost găsit ca un om...” (v. 8). El a fost om adevărat ca și noi, în toate privințele, însă fără de păcat. Atunci când Isaia ne spune că Mesia nu avea o înfățișare ieșită din comun, care să atragă privirile (Isia. 53:2), el scoate în evidență aspectul obișnuit al înfățișării Sale. Isus era un om dintre oameni, purtând trăsăturile fizice ale unui bărbat tânăr din Orientul Mijlociu al sec. I. (Deși iconografia creștină a încercat să ofere reprezentări ale aspectului fizic, există tot atâtea reprezentări câți artiști sunt, pur și simplu pentru că nu a rămas nici o reprezentare a fizicului Său la dispoziția noastră). Ceea ce însă știm cu certitudine legat de umanitatea Sa deplină sunt trăsăturile acestei umanități descrise în Evanghелиii. El a avut trup (Luca 2:12, 52; Evrei 10:5), și suflet uman (Ioan 11:33; Luca 23:45–46). La fel ca toți oamenii, Isus Hristos a posedat carne și sânge (Evrei 2:14). A avut o copilărie normală, aceea a unui copil obișnuit care se dezvoltă progresiv în toate dimensiunile existenței umane: fizică, mentală, spirituală și socială (Luca 5:52). În umanitatea Lui a fost limitat în cunoaștere – în legătură cu „ceasul” revenirii Sale (Matei 24:36).

Domnul Isus a experimentat toate limitările fizice umane obișnuite. A cunoscut foamea (Matei 4:2), setea (Ioan 19:28), oboseala (Ioan 4:6). A experimentat întreaga gamă de ispite, dar a rămas fără păcat (Evrei. 2:17, 18).

A experimentat întreaga gamă de emoții umane: S-a mâniat (Marcu 3:5), a plâns (Ioan 11:35), S-a tulburat (Ioan 12:27), a trecut prin stări de anxietate și chin emoțional deosebit (Luca 22:44). Iar cea mai clară dovadă a umanității Sale a fost faptul că a suferit și a murit (Ioan 19:30; Luca 22:44), împărtășind experiența universală a oamenilor.

Încă de la început au existat erezii care au încercat să submineze umanitatea lui Hristos: de la docetismul cu tentă gnostică, pentru care umanitatea Sa era doar o iluzie optică (*dokeo*, a apărea), până la ereziile cristologice din perioada patristică care anulau, practic, umanitatea și o subsumau naturii Sale divine – aceste provocări au forțat biserica creștină să afirme la fel de categoric și umanitatea Sa, la fel ca natura Sa divină.

De ce este imperativ și pentru noi să afirmăm umanitatea deplină a lui Hristos? Răspunsul este clar: nu ar fi existat nicio lucrare mântuitoare fără ca Cel ce era Dumnezeu din Dumnezeu adevărat să nu fie om deplin ca și noi; profeția care anticipa venirea Celui născut din femeie care va zdrobi capul șarpelui nu ar fi fost împlinită (Geneza 3:15) iar noi nu am fi avut azi un Mare Preot milos și vrednic de încredere, care poate empatiza cu noi atunci când suntem ispitiți (Evrei 2:18).

Pavel accentuează componenta soteriologică a umanității Sale atunci când spune că „S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte și încă moarte de cruce (v. 8b). Smerirea deplină manifestată în întrupare a fost constanta întregii Sale vieți. Hristos ne invită să învățăm de la El, Cel blând și smerit cu inima (Matei 11:29). Smerenia Sa, care L-a făcut să se apropie de cei mai de jos, să-i atingă pe leproși și să restaureze demnitatea celor umili, este legată de ascultarea deplină de Tatăl. Fiul ascultător renunță la prerogativele voinței autonome și Se spune pe deplin voii Tatălui. „Mâncarea” Lui devine împlinirea voii Tatălui, însăși rațiunea de a fi a Domnului Isus: „M-am pogorât... să fac voia Celui care M-a trimis”. (Ioan 6:38)

Ce a însemnat acceptarea voii Tatălui? Nimic altceva decât sacrificiul suprem, moartea Sa substitutivă pentru cei păcătoși, prin care ei pot fi reconciliați cu Tatăl (cf. Coloseni 1:20). Deși moartea Sa a fost în întregime voluntară (Ioan 10:18), totuși, ea a implicat acceptarea „paharului” suferinței de către Fiul ascultător până la moarte. Nicăieri nu se poate vedea

această acceptare mai clar decât în grădina Ghetsimani, unde agonia sufletească produsă de perspectiva separării de Tatăl a condus la apariția unor broboane de sânge care s-au format pe fața lui Isus. „Totuși nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu” (Matei 26:39), a fost strigătul suprem al acceptării suferinței și chiar al morții. Iar Pavel ne spune că această moarte era „moarte de cruce”- cea mai josnică și crudă formă de execuție administrată de romani. Inventată de persani și „rafinată” de romani, crucificarea era rezervată celor mai periculoase elemente care tulburau ordinea socială a Imperiului - o formă de execuție brutală, care implica dezonoare, epuizare totală, moarte prin asfixiere. Toate acestea, Domnul Isus le-a îndurat pentru noi în umanitatea Sa deplină.

A fost însă acesta „finalul povestirii” așa cum s-ar fi așteptat dușmanii Săi? Care a fost răspunsul Tatălui la această umilire și ascultare supremă?

Ultimele versete ne vorbesc despre acest aspect când Îl prezintă pe Cel care este...

3. ...Dumnezeul-om înălțat mai presus de orice nume (vs. 9-11)

„De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespus de mult”... Ultimul cuvânt în ce privește moartea pe cruce nu l-au avut nici romanii, nici liderii iudeilor, ci Dumnezeu. El L-a onorat pe Fiul Său, înviindu-L din morți și, apoi, înălțându-L la dreapta Sa (Faptele ap. 2:32-36). Numele pe care L-a primit Fiul (Domn și Hristos- Faptele ap. 2:26) este numele suprem în care cineva trebuie să fie salvat (Faptele ap. 4:12). Invocarea cu credință din inimă a Numelui Domnului Isus aduce mântuire (Romani 10:9). Dar acest Nume este și singurul pe care orice ființă creată din cer, de pe pământ și de sub pământ (din iad) îl va declara spre slava lui Dumnezeu Tatăl (vs. 10-11). Versetele acestea vorbesc despre o recunoaștere universală a supremației și domniei lui Isus Hristos de întreaga ordine creată. Va exista o îngenunchiere universală – o recunoaștere *de facto*, a domniei Sale. Unii o fac, de bună voie acum când, prin revelația Duhului Sfânt, acceptă adevărul cu privire la Hristos; alții o vor face mai târziu, de nevoie –, dar tot o vor face. Este

voia Tatălui ca toți să-L cinstească pe Fiul, așa cum Îl cinstesc pe Tatăl (Ioan 5:23). Cinstind-L pe Fiul, ei dau slavă Tatălui, iar refuzul de a-L cinsti pe Fiul echivalează cu necinstirea Lui.

Concluzie:

Adevărul celor două naturi unite într-o singură persoană nu este doar un articol de credință, ci un adevăr care ne obligă ca și credincioși să ne închinăm cu evlavie înaintea Lui și să îl mărturisim și altora. Declarația că „Isus Hristos este Domnul” este un adevăr uimitor pe care credincioșii îl proclamă cu convingere și tărie în orice context politic și social se află. Ei știu că la finalul istoriei fiecare ființă (umană, angelică, demonică) va recunoaște acest lucru. De aceea, misiunea creștină are ca miez al *kerigmei* ei acest adevăr (Faptele ap. 2:26; 4:12). Deși nu îl putem înțelege pe deplin cu rațiunea, îl acceptăm prin credință și îl proclamăm cu credincioșie în mărturia personală și colectivă a Bisericii lui Hristos până la venirea Sa!

Aplicații:

1. Existența a două naturi (divină și umană) unite într-o singură Persoană, precum și relația dintre ele, continuă să rămână și astăzi crucială pentru credința noastră biblică.
2. Unitatea Bisericii lui Hristos se bazează pe smerenie, iar această virtute ca roadă a Duhului Sfânt poate fi cultivată doar urmând exemplul hristic.
3. Dezbrăcarea de Sine a lui Hristos nu trebuie înțeleasă ca o abandonare a divinității, ci ca o asumare a umanității Sale depline.
4. Umanitatea deplină L-a calificat pe Domnul Isus să fie Salvatorul și Marele nostru Preot.
5. Înălțarea lui Hristos este o realitate doxologică și kerigmatică esențială până la venirea Sa. Suntem chemați să ne închinăm Lui și să-I proclamăm domnia la orice persoană.

Întrebări pentru discuții:

1. De ce nu trebuie să fim indiferenți la controversele cristologice din vechime, ci să le considerăm importante pentru formularea teologică cât mai corectă a adevărului despre Isus Hristos?
2. Ce înseamnă că Hristos nu a socotit ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu?
3. Ce înseamnă că „la înfățișare a fost găsit ca un om”?
4. Ce înseamnă „moarte de cruce”?
5. Ce înseamnă „din ceruri, de pe pământ, de sub pământ”?
6. Ce înseamnă „spre slava lui Dumnezeu Tatăl”? Tu I te închini cu toată inima și cu toată ființa ta?

autor: Marius Birgean, păstor, *Biserica Creștină Baptistă Emanuel Timișoara*, e-mail:marius.birgean@gmail.com

Isus Hristos, Fiul veșnic al lui Dumnezeu

Text: Marcu 14:53–65

Ideea centrală: Înțelegerea identității lui Isus Hristos și a relației dintre Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Tatăl sunt fundamentale pentru creștinism nu doar din perspectivă dogmatică, ci și din perspectivă aplicativă pentru viața creștină.

Scopul lecției: Scopul acestei lecții este ca pe măsură ce crește înțelegerea biblică cu privire la cine este Isus Hristos și care este relația Lui cu Tatăl să dezvoltăm o perspectivă mai clară în viața de credință: învățatură și practică.

VERSETUL-CHEIE

Isus tăcea și nu răspundea nimic. Marele preot L-a întrebat iarăși și I-a zis: „Ești Tu Hristosul, Fiul Celui Binecuvântat?” „Da, sunt”, i-a răspuns Isus. „Și-L veți vedea pe Fiul Omului șezând la dreapta Puterii și venind pe norii cerului.”

MARCU 14:61–62

Pentru a defini cadrul relației din dumnezeire, în contextul nostru specific, facem apel la *Mărturisirea de credință a Cultului Creștin Baptist din România*. Aceasta abordează relația din Trinitate și spune că Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt cu desăvârșire una și nedespărțiți în ființa Lor. Facem apel încă din introducere la acest aspect pentru că subiectul prezent este unul extrem de important și cu implicații teologice profunde.

Este extrem de important să înțelegem cadrul teologic, mai ales în contextul în care expresia „Fiul veșnic” a fost foarte de dezbătută în istorie. Este Hristos definit ca Fiul lui Dumnezeu datorită întrupării, din momentul întrupării, datorită terminologiei antropologice sau are această calitate indiferent de chestiunile legate de întrupare? Chiar teologi mari ai istoriei au avut probleme cu definirea relației din dumnezeire prin prisma/sau datorită limbajului antropologic (Tată–Fiu). Care sunt câteva dintre problemele implicate?

1. Expresia Tată–Fiu poate induce ideea că Fiul este mai prejos decât Tatăl, subordonat Tatălui, inferior acestuia, deci, s-ar putea trage concluzia eronată că persoanele trinității nu sunt egale în natură sau esență, respectiv atribute și caracteristici.
2. Expresia Tată–Fiu, în sens antropologic, poate induce ideea unui început al Fiului, deci s-ar putea trage concluzia greșită că nu este veșnic, independent și autosuficient pentru a exista. Aici intervin mai adânc în dezbateri derapajele cum că Fiul a devenit dumnezeu la naștere, la botez sau, în alte variante, la momentul învierii. Realitatea este că limbajul întrupării este unul antropologic, dar nu este un motiv suficient pentru a susține derapajele heterodoxe.
3. Expresia Tată–Fiu, datorită forțării de interpretare rațională, poate duce la derapajele modaliste, care afirmă că exprimarea dumnezeirii în diferite perioade sau momente nu evidențiază persoane diferite, deși una în esență, ci aceeași persoană care se manifestă în moduri diferite, în funcție de context, ca Tată, ca Fiu sau ca Duh Sfânt. De asemenea, cineva ar putea accepta și interpretarea greșită că sunt trei dumnezei, și atunci vorbim despre politeism. Aici intervine una dintre marile dificultăți în exprimare: „Dumnezeul Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt” sau „Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt”? Sau ambele variante, cu explicația că prima nu este modalism, iar a doua nu este politeism?

Din perspectiva evanghelistului Marcu, cunoașterea lui Isus Hristos ca Fiul veșnic al lui Dumnezeu este capitală. Pe tot parcursul evangheliei,

Marcu are scopul de a revela dumnezeirea lui Hristos și calitatea Lui de Fiu veșnic al lui Dumnezeu: Marcu 1:1, 1:12, 5:7, 8:29, 14:61, 15:39. O caracteristică aparte a Evangheliei după Marcu este că, în anumite contexte, nu apare explicit expresia „Fiul lui Dumnezeu”, dar acțiunile pe care le face Hristos sunt acțiuni pe care doar Dumnezeu ar putea să le facă. Marcu suprapune astfel acțiunile lui Hristos identității Sale și tocmai de aceea pornește chiar din primul verset al evangheliei sale cu formularea: „începutul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.”

Apogeul revelației este chiar în momentul în care Sinedriul nu reușește să dovedească niciuna din acuzațiile cu care să-L dea la moarte pe Hristos și marele preot îl înfruntă direct: „Ești Tu Hristosul, Fiul Celui binecuvântat?”, iar Hristos răspunde: „Da, sunt.” (14:61–62). Acest „*Ego eimi*” („Eu sunt”) folosit de Hristos nu aduce în atenție doar atribuirea identității ca Fiu, ci și atribuirea esenței ca Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, una cu Tatăl. Expresia vechitestamentară „Eu sunt cel ce sunt!” nu putea fi interpretată în alt sens de către Sinedriu, ceea ce a și dus la acuzația de hulă și la condamnarea la moarte. Marea problemă a evreilor, la fel ca a multor alora de-a lungul istoriei, este legată de imposibilitatea rațiunii de a pune împreună monoteismul (un singur Dumnezeu) cu adevărul că Isus Hristos este Fiul veșnic al lui Dumnezeu (adevăr care conține potențiala interpretare de politeism).

Observații dogmatice și teologice importante

1. Scriptura prezintă relația dintre Isus Hristos ca Fiu și Dumnezeu Tatăl ca o relație ordonată (*taxis*). Fiul ascultă de Tatăl, fără ca acest lucru să contravină unității de esență din dumnezeire. Ca exemplu avem 1 Corinteni 11:3 (Capul lui Hristos este Dumnezeu, cu referire la Tatăl). Relațiile intratrinitariene sunt desăvârșite din veșnicie în veșnicie și se referă la modul în care ființează persoanele Sfintei Treimi, diferite ca persoane, dar una în esență. Faptul că această taină a dumnezeirii este revelată în contextul creației omului și al dezvoltării relațiilor umane dezvăluie una dintre tainele creației: „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.”

Veșnicia acestei relații dintre Fiul și Tatăl este dezvăluită în următoarele moduri:

- a. Hristos este supus Tatălui de bună voie dinainte de întrupare: Ioan 3:16–17, 6:38, Filipeni 2:7, Evrei 2:14–16, 10:5–9, 1 Petru 1:18–21.
- b. Hristos este supus Tatălui de bună voie pe întreg parcursul vieții pământești: Ioan 4:34, 8:28–29, 14:28, Evrei 4:15.
- c. Hristos este supus Tatălui de bună voie după înviere și înălțare: 1 Corinteni 15:24–28.

2. Scriptura prezintă relația dintre Isus Hristos ca Fiu și Dumnezeu Tatăl ca o relație de dragoste. Expresia Tată-Fiu evidențiază profunzimea dragostei manifestată în dumnezeire. Supunerea Fiului față de Tatăl nu poate fi tratată și discutată în mod separat de dragostea Fiului față de Tatăl: Ioan 14:31, Ioan 15:9–10.

3. Scriptura oferă suficiente argumente să înțelegem că relația dintre Isus Hristos, ca Fiu, și Dumnezeu Tatăl este una veșnică, de dinainte de întemeierea lumii; Ioan 1:1–3, Ioan 17, Efeseni 1, Coloseni 1 sunt doar câteva pasaje care întăresc acest adevăr.

Aplicații

1. Supunerea reprezintă esența ordinii pe care Dumnezeu a imprimat-o în întreaga creație. Fie că vorbim de relația dintre soț și soție, relația dintre părinți și copii, relația dintre angajator și angajat, relația dintre slujitorii bisericilor și membri acestora, relația dintre bătrâni și tineri sau chiar relația dintre autorități ale statului și cetățeni, ordinea nu poate fi fundamentată pe altceva decât pe supunere.

Aceasta nu înseamnă neapărat o diferență de esență (toți suntem oameni) sau o diferență de valoare, ci mijlocul prin care fiecare își asumă locul, poziția și responsabilitatea în raport cu ceilalți pentru împlinirea planului lui Dumnezeu. Este modelul pe care Hristos îl fundamentează prin supunerea Sa voluntară față de Tatăl, din veșnicia trecută până în veșnicia viitoare (vorbim aici din perspectiva

- timpului și spațiului, așa cum le percepem noi acum). Capitolele 5 și 6 din Efeseni sunt fundamentale pentru această înțelegere.
2. Supunerea nu este tratată separat față de dragoste, ci în strânsă legătură cu dragostea. Efeseni, capitolul 5, cu accent pe relația de familie, aduce în atenție una dintre cele mai frumoase imagini ale modului în care se îmbină supunerea cu dragostea, după modelul relației dintre Hristos și Biserică. Supunerea fără dragoste duce la tiranie, în timp ce dragostea fără supunere duce la anarhie. Supunerea desăvârșită, așa cum este ea reliefată în relația dintre Isus Hristos ca Fiul veșnic al Tatălui și Dumnezeu Tatăl, se regăsesc în relațiile umane în măsura în care supunerea și dragostea modelului divin sunt realizate de Duhul Sfânt în ființa umană răscumpărată. Controversele actuale legate de patriarhat, matriarhat, feminism, parenting modern, libertinism și alte curente de gen „ism” scot la iveală tocmai depărtarea de modelul dezvăluit de Hristos și încercările firești de a inventa o altă ordine a relațiilor, diferită de cea deja funcțională și consacrată în interiorul dumnezeirii.
 3. Dragostea nu este un simplu sentiment, ci este o roadă a Duhului Sfânt care se manifestă atât în gândire cât și în comportament. După cum Fiul își manifestă dragostea prin împlinirea poruncilor Tatălui, sau prin lucrări care să Îl onoreze și să Îl proslăvească, dragostea noastră pentru Dumnezeu sau unii pentru alții trebuie să fie una concretizată în acțiune. Cuvintele și sentimentalismul subiectiv sunt laitmotivul unei dragoste firești, superficiale și fără o ancorare în modelul hristic. Dragostea creștină este acțiune, sacrificiu, devotament, responsabilitate, altruism, muncă, sudoare etc. (1 Corinteni 13).
 4. Supunerea, dragostea și relaționarea noastră față de Dumnezeu nu sunt conjuncturale. Dacă Fiul S-a supus și Și-a manifestat dragostea față de Tatăl din veșnicie în veșnicie, inclusiv în perioada dificilă a lucrării pământești, și noi suntem chemați la o supunere și o dragoste constantă față de Tatăl, indiferent de circumstanțele vieții. Circumstanțele nu schimbă statutul, nu ne schimbă identitatea și nici nu ne influențează relația cu Tatăl, ci sunt un mijloc prin care

putem dovedi mai clar cine suntem, ai cui suntem și cât de statornici suntem. (Ioan 13:1).

Întrebări pentru discuție

1. Care sunt cele mai dificile momente în care se testează supunerea noastră față de Dumnezeu Tatăl? Cum a depășit Fiul veșnic al lui Dumnezeu momentele dificile pentru a rămâne supus Tatălui? Ce învățăm noi din modelul Lui?
2. În ce mod afectează nesupunerea (în contrast cu modelul divin) ordinea din creație: relațiile de familie, relațiile sociale, relațiile cu autoritățile etc.? Ce se poate face pentru a readuce în prim plan esența supunerii ca element cheie al ordinii relaționale?
3. De ce supunerea este văzută uneori ca un inamic al dragostei? Sau de ce este interpretată dragostea ca fiind incompatibilă cu supunerea? În ce măsură secularismul a deformat termenii „dragoste” și „supunere” făcând să pară diametrali opuși?
4. Ce fel de acțiuni concrete scot în evidență clar și fără echivoc dragostea copiilor lui Dumnezeu față de Tatăl? Dar față de ceilalți copii ai lui Dumnezeu? Sau față de cei ce nu Îl cunosc încă pe Dumnezeu ca Tată?
5. Care aspect din viața Domnului Isus v-a impresionat cel mai mult și v-a încurajat chiar să vă reconsiderați relația cu Dumnezeu Tatăl? Ce acțiuni concrete au urmat?

autor: Florin Iosub, pastor, *Biserica Creștină Baptistă Providența, Timișoara*; e-mail: florin75tm@gmail.com

Isus Hristos, chipul văzut al Dumnezeuului nevăzut

Text: Coloseni 1:15–23

Ideea centrală: Isus Hristos este imaginea vizibilă a Dumnezeuului invizibil, oglindirea slavei și întipărirea Ființei lui Dumnezeu, Cel în care locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii.

Scopul lecției: Să explice faptul că, dacă Isus Hristos este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, realitatea aceasta este suficientă pentru mântuirea noastră. De înțelegerea cristologiei biblice depinde soteriologia biblică, deoarece nimeni nu poate avea o mântuire dreaptă, fundamentată pe o credință strâmbă.

VERSETUL-CHEIE

*El este chipul
Dumnezeului celui
nevăzut, Cel Întâi Născut
din toată zidirea.*

COLOSENI 1:15

Introducere

În secțiunea prezentă a studiului biblic rezervată cunoașterii Domnului Isus Hristos este important să ne amintim că Biblia este metanarațiunea care-L are în centru pe Fiul veșnic al lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, Biblia este Cartea Domnului Isus. Dacă dorești să-L înțelegi, trebuie să înțelegi Biblia, pentru că pe fiecare pagină Scriptura Îl prezintă Hristos. Tot Vechiul Testament vorbește despre *pregătirea* venirii lui Mesia în lume. Evangheliile Îl *prezintă* pe Mesia care a venit să caute și să mântuiască ce

era pierdut. În Faptele apostolilor primii creștini au fost preocupați să *proclame* învățăturile lui Mesia. În epistole găsim *personificarea* lui Hristos în viața credincioșilor, adică vedem cum Hristosul care a murit pentru Biserica Sa, a înviat pentru a-i desăvârși mântuirea și pentru a trăi în inimile credincioșilor. Iar în Apocalipsa vedem *prefigurarea* domniei Sale peste creația restaurată.

Dacă vrei să-L cunoști pe Hristos, fiecare pagină, capitol, verset și cuvânt din Scriptură te vor conduce la El. Așa s-a întâmplat cu famenul etio-pian care se întorcea de la Ierusalim citind din sulul cărții lui Isaia. Filip și-a început prezentarea de la acel pasaj din Isaia 53 și, inevitabil, a ajuns la Isus Hristos: „Atunci Filip a luat cuvântul, a început de la Scriptura aceasta și i-a propovăduit pe Isus” (Faptele ap. 8:35). În Luca cap. 24, Hristosul înviat li s-a alăturat pe drum celor doi ucenici care mergeau dezamăgiți și descura-jați spre Emaus: „Și a început de la Moise și de la toți proorocii și le-a tâlcu-it, în toate Scripturile, ce era cu privire la El” (Luca 24:27). Așadar, Sfânta Scriptură Îl revelează pe Hristos, iar dacă vrei să-L cunoști pe El, trebuie să cunoști Biblia.

Explicații

Coloseni 1:15–23 este structurat sub forma unui imn alcătuit din trei strofe. Prima strofă este cuprinsă în versetul 15 și prezintă relația lui Hristos cu Dumnezeu Tatăl, arătând că El este Dumnezeuul suveran, suprem și suficient. A doua strofă cuprinde versetele 16–17 și explică relația lui Hristos cu vechea creație, demonstrând că este Creatorul și Susținătorul universului, este Dumnezeuul preexistent și preminent din Care, prin Care și pentru Care au fost făcute toate lucrurile. Iar cea de-a treia strofă cuprinde versetele 18–23 și prezintă relația lui Hristos cu Biserica Sa.

Hristos este chipul vizibil al Dumnezeuului invizibil.

Pentru Pavel era important ca destinatarii epistolei sale să-L cunoască foarte bine pe Hristos și să cunoască învățăturile Sale, pentru că doar în felul

acesta Îl puteau deosebi de hristoșii falși și de învățăturile lor. Prin urmare, Pavel începe seria de afirmații cu privire la persoana și lucrarea lui Hristos prezentându-ni-L ca fiind chipul vizibil al Dumnezeului invizibil.

Una dintre învățăturile false prezentate de gnostici susținea că Isus Hristos nu este Dumnezeu și, prin urmare, nu este suficient pentru mântuire. Potrivit acestei erezii, Hristos nu era decât una dintre nenumăratele ființe emantate din persoana lui Dumnezeu, numite *eoni*. Eonii erau entități spirituale care descindeau din ființa lui Dumnezeu și care erau folosite pentru a acționa asupra lumii. Gnosticismul, promotor al dualismului filozofic spirit-materie, afirma că, din moment ce Dumnezeu este perfect și nu se poate pângări prin identificarea cu materia – care este esențialmente murdară și coruptă, a fost nevoit să emane din Sine anumite ființe pe care să le folosească pentru a acționa asupra creației. Pentru gnostici Isus Hristos era doar unul dintre acești nenumărați eoni, dar nu a avut nimic special față de ei.

Atacând Persoana lui Hristos, gnosticismul ataca de fapt lucrarea Sa de mântuire și învățăturile Sale. Implicațiile erau cât se poate de serioase. Nu degeaba Epafras, care păstora biserica din Colose, a străbătut imperiul de la o margine la alta pentru a-i cere sfatul apostolului Pavel cu privire la dilemele ivite din cauza legaliștilor iudei și a gnosticilor greci. De înțelegerea cristologiei depinde înțelegerea soteriologiei, pentru că nimeni nu poate să aibă o mântuire autentică bazată pe o credință falsă. În răspunsul său Pavel spune clar că Isus Hristos nu este unul dintre infiniții eoni emanați din ființa lui Dumnezeu, ci este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, întrupat pentru noi și pentru a noastră mântuire. Hristos este Dumnezeu în carne și oase. În cuvintele apostolului, „El este chipul Dumnezeului celui nevăzut” (1:15a).

Biblia explică în repetate rânduri că Dumnezeu, fiind Duh, este invizibil. În Exodul 33:20 Dumnezeu îi spune lui Moise: „Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate omul să Mă vadă și să trăiască.” În Prologul evangheliei sale, Ioan reia ideea: „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu” (Ioan 1:18). Iar Pavel Îl descrie pe Dumnezeu ca fiind: „singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină de care nu poți să te apropii, pe care

niciun om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea și care are cinstea și puterea veșnică!” (1 Timotei 6:16).

Deși Dumnezeu este invizibil, a devenit vizibil în persoana lui Isus Hristos. Dumnezeu a luat trup omenesc și a venit să ni Se descopere în persoana Fiului. Înțelegem astfel că Isus Hristos a devenit chipul văzut al Dumnezeului nevăzut (gr. *eikon tou Theou*). Această idee implică trei aspecte:

Mai întâi, faptul că Domnul Isus este „chipul Dumnezeului celui nevăzut” înseamnă că El este imaginea exactă a lui Dumnezeu, asemenea unei imagini văzute în oglindă. În Epistola către Evrei, citim că „El [Isus Hristos] este oglindirea slavei Lui [Tatălui] și întipărirea Ființei Lui” (1:3).

Apoi, înseamnă că Domnul Isus Îl reprezintă pe Dumnezeu Tatăl în fața omenirii.

Iar în al treilea rând, înseamnă că în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii. Când Ioan spune că „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu”, adaugă și că „Singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1:18).

În timp ce Biblia spune că omul este creat *după* chipul și asemănarea lui Dumnezeu (Geneza 1:27), Hristos *este* chipul lui Dumnezeu (Ioan 1:18; 14:8–9; 2 Corinteni 4:14 etc.). Omul a fost creat după un Standard, dar Hristos Însuși este Standardul. A-L numi pe Hristos „chipul lui Dumnezeu” înseamnă a spune că în El ființa și natura lui Dumnezeu s-au manifestat plenar și perfect. Esența a ceea ce era invizibil a devenit vizibil. Nevăzutul a luat formă umană, a luat trup din carne și oase și a locuit printre noi: „Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava Singurului născut din Tatăl” (Ioan 1:14).

Nu este deloc ușor să înțelegem acest concept, așa cum nu a fost nici pentru ucenicii Săi cu care a petrecut trei ani și jumătate. După tot acest timp, în care Îl văzuseră manifestând prezența și puterea lui Dumnezeu printre ei, Filip a cerut: „Arată-ne pe Tatăl și ne este de ajuns” (Ioan 14:8). Răspunsul Mântuitorului cuprinde toată teologia creștină în doar câteva cuvinte: „De atâta vreme sunt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cine M-a

văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl... Credeți-Mă că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine” (Ioan 14:9, 11). Era greu pentru ucenici la acel moment să recunoască cine era Hristos cu adevărat, pentru că Pavel spune că: „El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuși n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci s-a dezbrăcat de Sine Însuși și a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor” (Filipeni 2:6-7).

Evreii au conceptualizat dintotdeauna revelația divină în termenii a ceea ce Dumnezeu spunea. Din perspectiva lor, revelația putea lua o singură formă: cea propozițională. Îl auziseră de multe ori vorbind, așa că manifestarea lui Dumnezeu pentru ei era preponderent verbală. De aceea, când Hristos a venit în lume, prea puțini au înțeles că El este manifestarea personală a lui Dumnezeu. Ioan spunea la aproape o jumătate de secol după moartea, învierea și înălțarea Mântuitorului că „La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu și Cuvântul era Dumnezeu” (Ioan 1:1). Iar în Epistola către Evrei, autorul menționează: „După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul” (Evrei 1:1-2). Dintotdeauna Dumnezeu S-a revelat oamenilor prin Cuvântul Său, dar Cuvântul Său în forma cea mai desăvârșită este Hristos. El este expresia cea mai profundă și pleneră a ființei, naturii și caracterului lui Dumnezeu. De aceea, Domnul Isus îi spune lui Filip: „Cine M-a văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl”.

Înțelegerea dumnezeirii depline a lui Hristos are aspecte practice considerabile. Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că a fost creat, spre deosebire de alte ființe vii de pe pământ, cu capacitatea de a raționa, de a lua decizii și mai ales, de a avea comuniune cu Creatorul. Însă păcatul a distorsionat acest chip și l-a desfigurat atât de tare, încât toate capacitățile inițiale au fost dramatic afectate. Pavel descrie omul fără Dumnezeu ca fiind „mort în greșeli și păcate” (Efeseni 2:1). Dar în momentul când Duhul Sfânt îl naște din nou, chipul lui Dumnezeu este restaurat în el, ceea ce înseamnă că recapătă capacitatea de a avea o relație personală cu Creatorul său.

Pavel explică faptul că atunci când Hristos devine Mântuitorul și Domnul nostru, devenim făpturi noi sau creații noi (2 Corinteni 5:17).

Printr-un proces uimitor de metamorfozare spirituală, din niște păcătoși pierduți suntem transformați în copii de Dumnezeu. Din acel moment, chipul nostru începe să se transforme zilnic într-unul asemănător cu chipul Domnului Isus: „Căci Dumnezeu care a zis: «Să lumineze lumina din întuneric», ne-a luminat inimile, pentru ca să facem să strălucească lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos” (2 Corinteni 4:6). Ce vrea să spună Pavel aici este că Dumnezeu Și-a manifestat gloria pe fața (în trupul) Domnului Isus și că la fel se va întâmpla și cu noi. Uitându-ne zi de zi la Hristos și imitându-L, vom ajunge să semănăm cu El. El este Standardul, iar noi devenim replicile Sale. Pavel explică: „Noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului, și suntem schimbați în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului” (2 Corinteni 3:18).

Dacă în Hristos „locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii” (Coloseni 2:9), cei care au experimentat miracolul nașterii din nou sunt chemați ca prin Duhul Sfânt să crească în asemănarea lui Hristos. Trebuie să ajungem ca El. Pavel spune în epistola sa către Efeseni că Dumnezeu a rânduit slujitori ai Bisericii „pentru desăvârșirea sfinților... până vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos” (Efeseni 4:12–13). Pentru Pavel, înțelegerea acestor lucruri era de o importanță extremă. El știa că un Hristos distorsionat de învățăturile false ale iudaizatorilor și gnosticilor va produce creștini distorsionați. Numai un Hristos adevărat va produce creștini adevărați. Un Hristos desăvârșit va produce creștini desăvârșiți. Pavel voia ca sfinții din Colose să-L cunoască pe adevăratul Hristos tocmai pentru a ajunge să-I semene Lui.

Aplicații practice:

1. Când citești Biblia, cere-I lui Dumnezeu să-ți dea înțelepciune pentru a putea deosebi învățăturile corecte de cele false. Uneori deosebirea este aproape imperceptibilă, nuanțele fiind aproape insesizabile, dar pericolul vine tocmai din amestecul de adevăr și erezie.

2. Dacă Isus Hristos *este* chipul lui Dumnezeu, iar oamenii sunt creați *după* chipul și asemănarea lui Dumnezeu, roagă-te pentru sfințire personală, astfel încât să ajungi să-I semeni tot mai mult.
3. Așa cum Hristos Îl reprezintă pe Tatăl înaintea lumii, decide să Îl reprezinți și tu cât mai clar și mai frumos printr-o gândire curată, printr-o vorbire aleasă și printr-o trăire sfântă.

Întrebări pentru discuții:

1. De ce a ales Dumnezeu de-a lungul istoriei să rămână invizibil pentru omul muritor?
2. De ce este important să înțelegem și să credem că Isus Hristos este chipul vizibil al Dumnezeului invizibil, adică este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și nu o fință creată de Tatăl prin care să acționeze în lume?
3. Ce implicații practice are în viața credincioșilor faptul că Isus Hristos a venit să ni-L descopere pe Tatăl?
4. De ce a fost greu pentru gnostici să creadă că Isus Hristos are natură divină? Dar pentru evrei? Dar pentru oamenii din zilele noastre?

autor: Bebe Ciaușu, păstor, *Biserica Creștină Baptistă Harul, Lugoj*

Isus Hristos, al doilea Adam

Text: Romani 5:12–21

Ideea centrală: Așa cum prin Adam rasa umană este condamnată de păcat înaintea lui Dumnezeu, tot așa prin Hristos ea poate fi răscumpărată și restaurată, fiind împăcată prin El cu Dumnezeu.

Scopul lecției: Să te ajute să înțelegi că lucrarea lui Hristos este desăvârșită și că, atunci când vine vorba de neprihănirea credinciosului, aceasta nu suportă grade de comparație, deoarece Hristos este neprihănirea omului născut din nou.

VERSETUL-CHEIE

Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit și învierea morților. Și după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos...

1 CORINTENI 15:21–22

Introducere

Odată cu secolul al XVIII-lea, când Iluminismul a luat amploare, a apărut și ideea potrivit căreia omul este bun în natura lui, însă societatea și lumea în care trăiește îl corup. Potrivit francezului Jean Jacques-Rousseau, omul este bun „de la natură”, însă societatea îl corupe. Oare conceptul acesta filosofic este corect, este biblic? Ce are de spus Biblia cu privire la starea de fapt în care se află omul? Oare este el păcătos pentru că păcătuiește sau păcătuiește deoarece în natura lui el este păcătos? În studiul de față vom

căuta să înțelegem mai bine care este starea reală în care, potrivit Scripturii, se găsește omul și cum acesta poate intra într-o relație bună cu Dumnezeu.

Explicații

Textul din Epistola către romani ne arată în mod limpede felul în care, prin Adam, păcatul a venit în lume. Însă, în ciuda acestui adevăr tragic, capitolul 5 din Romani începe cu proclamarea unui adevăr extraordinar, anume acela că omul credincios este împăcat („are pace”) cu Dumnezeu. Cum a ajuns în această stare „de har”? De unde a pornit el ca să ajungă aici?

Această stare de har este descrisă în primele 11 versete ale capitolului 5. Aici apostolul Pavel prezintă binecuvântările justificării în viața credinciosului. Care sunt aceste binecuvântări?

- Pacea cu Dumnezeu (v.1) – omul nemântuit este în vrăjmășie cu Dumnezeu, deoarece el nu poate să se supună și să împlinească voia sau Legea lui Dumnezeu cu desăvârșire. Din acest motiv, omul este condamnat la moarte de dreptatea și sfințenia lui Dumnezeu. A fi socotit neprihănit (justificat) prin credință înseamnă a fi socotit nevinovat. Odată ce omul este socotit neprihănit, acesta nu mai poate fi condamnat de Lege.
- Stare de har (v.2a) – acest statut privilegiat nu își are niciun merit în om și, așa cum vom vedea, își are tot meritul în lucrarea desăvârșită a celui de-al doilea Adam, Isus Hristos.
- Nădejdea slavei (v.2b) – destinul omului răscumpărat nu mai este unul al grozăviei iadului, ci al slavei cerești.

În primele două versete apostolul Pavel ne vorbește despre:

- Trecutul omului răscumpărat – a fost împăcat cu Dumnezeu – nu va mai fi judecat, deoarece judecata lui a fost luată de Hristos pe cruce.
- Prezentul omului răscumpărat – trăiește într-o stare de har. Poate să se înfățișeze oricând înaintea lui Dumnezeu având intrare liberă în Locul Preasfânt (cf. Evrei 10:19–24).

- Viitorul omului răscumpărat – într-o zi va ajunge să guste din gloria lui Dumnezeu.

Această schimbare de stări în viața omului este un subiect pe care apostolul Pavel continuă să-l explice și la care se reîntoarce în restul capitolului. Cum a fost omul odată, cum este acum și cum va fi el? De ce a ajuns omul în situația deplorabilă în care se găsea și cum a ajuns el într-o asemenea stare de har? Pentru a ne explica toate aceste lucruri și pentru a răspunde la aceste întrebări, apostolul Pavel, în textul lecției noastre, prezintă un contrast izbitor între Adam și Domnul Isus, al doilea Adam.

Ca să înțelegem necesitatea celui de-al doilea Adam, Pavel ne arată câteva lucruri cheie cu privire la păcat, adevăruri pe care le putem descoperi în versetul 12:

- Primul lucru pe care îl prezintă este modul în care a intrat păcatul în lume, adică ne vorbește despre originea păcatului în lume. Păcatul a intrat în lume, în grădina Edenului, printr-un singur om. Care este acest om? În ciuda faptului că mulți ar prefera să răspundă că păcatul a intrat prin Eva, apostolul Pavel ne spune că Adam a fost direct responsabil și, prin urmare, direct vinovat pentru intrarea păcatului în lume. În momentul în care Adam a încălcat porunca lui Dumnezeu, el a conștientizat faptul că este gol, a căutat să fugă și să se ascundă de Dumnezeu.
- Cel de-al doilea lucru pe care îl menționează Pavel aici este faptul că păcatul are consecințe. Avertismentul pe care Dumnezeu l-a dat omului la creație trebuia să se îndeplinească. Așadar, prin păcat a intrat moartea în lume, însă moartea nu s-a oprit doar în dreptul lui Adam și al Evei, ci s-a perpetuat asupra întregii rase umane.
- Lucrul acesta ne vorbește despre cât de mult s-a extins și păcatul. Moartea este o realitate cu care se confruntă fiecare om. Nimeni nu se poate sustrage de la condamnarea aceasta, deoarece, așa cum Pavel menționa puțin mai devreme în această epistolă, toți oamenii au păcătuit. Indiferent de locul geografic, indiferent de naționalitate, indiferent de statutul social, oamenii mor și vor muri, deoarece păcatul

are mereu și peste tot același efect, și anume moartea. Aici cred că este necesară menționarea faptului că nu toți oamenii sunt la fel de răi. Nu toți oamenii sunt criminali. Nu toți oamenii sunt hoți. Nu toți oamenii sunt tâlhari. Însă elementul comun care îi leagă pe toți oamenii de pretutindeni și din întreaga istorie a lumii este faptul că toți au aceeași natură păcătoasă.

Gândul care ne vine în mod natural în urma citirii afirmațiilor făcute de Pavel în versetul 12 este să ne întrebăm dacă există vreo soluție pentru starea aceasta de fapt a lucrurilor. Însă, până a ajunge la soluția menționată de apostol, mai există un lucru pe care Pavel a considerat că trebuie să-l clarifice. Păcatul nu a venit în lume odată cu Legea. Păcatul a fost în lume încă de la Adam, el nu a apărut doar din vremea lui Moise, în pustie, când Dumnezeu le-a dat Legea. Legea doar arată gravitatea păcatului pe care omul îl înfăptuiește din cauză că are o natură păcătoasă, așa cum am văzut deja, iar mai apoi îl condamnă.

Folosindu-se de puterea contrastelor, Pavel menționează că sunt două lucruri care pot domni în viața unui om: păcatul sau harul (vezi versetul 21). Apostolul dezvoltă acest gând folosind imaginea a doi capi federali. Pe de o parte este Adam care, prin neascultarea lui, a adus păcatul în lume. Pe de altă parte este Isus Hristos care, prin ascultarea Lui desăvârșită, a adus darul harului, adică viața.

- Primul contrast (v.15): Adam, prin căderea lui, a lăsat ca moștenire rasei umane moartea. Pe de altă parte, Hristos a lăsat omului har, însă nu orice fel de har, ci har din belșug. Altfel spus, omul, pentru a scăpa de condamnarea adusă de păcat, are nevoie de harul lui Dumnezeu. Iar când vine vorba de a oferi har, apostolul Pavel afirmă cu toată îndrăzneala că Dumnezeu oferă har din belșug prin Domnul Isus, al doilea Adam.
- Al doilea contrast (v.16): Moartea este *condamnarea* pe care a adus-o Adam prin neascultarea lui asupra rasei umane. Moartea aceasta este despărțirea vremelnică (pe acest pământ, prin păcat) și veșnică (prin judecată) a omului de Dumnezeu. Pe de altă parte Isus Hristos,

cel de-al doilea Adam, prin ascultarea Lui desăvârșită față de voia Tatălui, a luat asupra Lui judecata lui Dumnezeu și, prin aceasta, îi dăruiește omului iertarea de care are nevoie disperată. Grozăvia chinurilor pe care le-a îndurat este o imagine extrem de grăitoare a dragostei nespuse de mari a lui Dumnezeu față de om (vezi și Ioan 3:16).

- Al treilea contrast (v.17): Răzvrătirea lui Adam a făcut ca moartea să fie o lege în viața omului. În privința aceasta Biblia afirmă în mod direct că omului îi este rânduit să moară. Oricât de puternic ar fi un om, moartea, potrivit Scripturii, domnește asupra lui. Pe de altă parte, Isus Hristos, cel de-al doilea Adam, prin moartea, îngroparea și culminând cu învierea Sa triumfătoare, a biruit boldul morții. Prin învierea Sa, El ne face și pe noi învingători asupra morții. Aceasta nu înseamnă că omul, chiar și cel regenerat, nu va gusta din moarte, ci înseamnă mai degrabă că moartea nu va avea ultimul cuvânt de spus. De fapt, prin moartea fizică, omul regenerat va ajunge să se bucure de adevărata viață împreună cu Hristos în locul glorios pe care El îl pregătește pentru Biserică, Mireasa Lui.

Care sunt urmările acestor contraste în viața omului care are parte de lucrarea celui de-al doilea Adam? Despre acestea vorbește apostolul Pavel în următoarele versete (18–21).

- Avem un nou destin. Întreaga rasă umană era condamnată din cauza răzvrătirii lui Adam din Eden. Însă prin supunerea desăvârșită a lui Hristos, cel de-al doilea Adam, omul care crede are parte de harul Său și este adus la viață (v.18).
- Avem un nou statut. Omul neregenerat este condamnat la o viață în întuneric și păcat. Tot Pavel spune că un astfel de om este mort în greșelile și în păcatele lui. Însă, prin cel de-al doilea Adam, omul care altădată era în întuneric ajunge să fie în lumină, omul neglijat ajunge să fie făcut neprihănit. El are parte de neprihănirea lui Hristos (v.19).

- Avem o altă putere care ne conduce viața. Până în momentul nașterii din nou, viața noastră era sub puterea păcatului, însă din momentul în care am fost regenerați, în viața noastră se află o altă putere, și anume puterea harului lui Dumnezeu care, așa cum spune apostolul Pavel, este mai măreață și mai deplină decât puterea păcatului (v.20).
- Avem un nou stăpân. Păcatul, fiind o putere, el se manifestă ca un stăpân în viața omului neregenerat. Însă din momentul convertirii, în viața credinciosului este un alt Stăpân, Domnul Isus Hristos, cel de-al doilea Adam (v.21).

Aplicații

1. Unul dintre lucrurile menționate în lecția noastră a fost faptul că toți oamenii sunt păcătoși. Nu toți săvârșesc aceleași păcate, însă toți au aceeași natură păcătoasă. Lucrul acesta îl vedem foarte clar încă de la copiii mici. Părinții caută să-i învețe doar lucruri bune. Dintr-odată, observă că pruncul lor a învățat să mintă, deși nimeni nu l-a învățat. Aceasta este o dovadă a naturii păcătoase pe care omul o are.
2. Adam este capul federal al rasei umane care, prin neascultarea lui față de porunca directă a lui Dumnezeu, a adus păcatul în lume și implicit moartea, pe când Isus Hristos, cel de-al doilea Adam este Capul federal al oamenilor regenerați sau, altfel spus, El este Capul Bisericii.
3. Prin ascultare cel de-al doilea Adam a adus harul lui Dumnezeu în omenire, har care lucrează cu mai mare putere decât puterea păcatului. Altfel spus, puterea păcatului niciodată nu va putea birui puterea harului lui Dumnezeu.
4. În ultimă instanță, sunt doi stăpâni: păcatul, care aduce moartea și Hristos (neprihănirea Lui imputată omului credincios), care aduce harul și viața adevărată, viața veșnică.

Întrebări pentru discuții

1. De ce prin Adam întreaga rasă umană se naște în păcat?
 2. Care sunt efectele neascultării lui Adam în lumea în care trăim?
 3. Care sunt efectele ascultării desăvârșite a celui de-al doilea Adam?
 4. Sub care domnie te afli tu?
-

autor: Timotei Stoica, prezbiter, *Biserica Creștină Baptistă din Pătrăuți, județul Suceava*
